

309

AD CARDINALITIAM
QVÆSTIO MEDICA, MATVTINIS CONCERTATIONIBVS
DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS VII. MAII

MAGISTRO GVILLÉLMO DE BAILLOV DOCTORE MEDICO, MODERATORE.

An ex diuersitate aëris diuersa ingenia?

INSPIRATIONE viuimus, morimur expiratione. Intus forisque bella. Aëris omnia plena: Is vitæ dominus, mortis nuncius. In corpus & animum summo pollens imperio: sine eo nihil, ab eo omnia. Cibi & potus abstinentia ad multos dies, menses, annos prorogatur. Aëre vix momentò quis carere potest citra vitæ iacturam. Purus, tenuis, lucidus, omni ætati, temperamento, sexui, regioni congruit: crassus, turbulentus, nulli familiaris. Ille iecoris ignes, & nobiles cordis, arteriarumque motus temperamento demulcet salubri: hic atra suffocat caligine.

VALIS aër, tales spiritus actionum organa. Qui lucidum hauriunt monticolæ, claro & acutiori sunt ingenio, animosiore, ferinaque indole: qui crassum (stagnis paludibusue contermini) obtuso & plumbeo. Regionem planam qui incolunt, tranquillo ac pacato: qui aridam superbo, pertinaci: qui syluofam subdolo & multiplici. Ad aëris mutationem temporum sequitur permutatio ac morborum fecunditas: sine eo nec inculpata datur sanitas, nec tollitur morbus: ab eo acutissimus, contagiosus. Is hyemis æstatisque causa est. In hac purgationes sub cane & ante canem difficiles: in illâ faciles. Siccitates imbribus salubriores & minùs mortiferæ. Podagra autumnò & vere sæuit magis.

VÆLIBET regio non minus suo aëre quàm moribus definitur. Orientalis minùs morbis obnoxia, homines alit genio loci non impares, hilares, mansuetos, longæuos, voraces, vociferos: mulieres fecundas & facillè parturientes: nullibi terra feracior, limpidiores fontes campos alluunt saluberrimos. Meridionalis homunculos (longè plures fœminas quàm mares) vigiles, alacres, iratos, turbulentos, salaces, amantes, & amentes, laboris patientes, breuioris vitæ, acutissimis morbis obnoxios. Septentrionalis crassioris structuræ homines, obliuiosos, stupidos, ad motum ignauos, vino somnoque deditos. Occidentalis minùs morbis resistentes, prudentes, decolores, raucos, mortis simillima imago.

TEMPORVM mutatio, morborum fomes & domitrix. Naturarum quædam ad ætatem, aliæ ad hyemem benè vel malè se habent. Morborum autumnalium vere spectanda solutio est, vernalium autumnò. In diuturnis morbis terram mutare expedit. Epilepsiâ laborantes pueros loci victusque mutatio per sanat. Omnes ab aëre victusque ratione emanant morbi. Sporadici, Epidemij (contagiosa pestis ingentis famis pedisequa) Endemij. Luetetiani calculo, herniâ quatiuntur. Tholosani dysenteria. Narbonenses carbunculis & vlceribus penè incurabilibus. Vascones lycantropiâ. Lemouicensès colicis cruciatibus. Allobroges bronchocelè. Lusitani phthisi. Mediolanenses podagrâ. Poloniplicâ. Angli sudore mortifero. Belgæ & Dani scorbutò. Indi luc. Hispani strumis: Regibus Galliæ Christianissimis solis diuinitus conceditur curandi facultas.

NIMI mores sequuntur temperamentum corporis. Temperamenta acrem, cibum, potum, ventum, loci mutationem. Aer hominum mentem excitat nec finit quiescere: formam, mores, naturam demutat. Omnis à temperie actio: varia pro aëris diuersitate. Qui Austro perflantur, molles, caliginosi, pigri, hebetes Asiani: qui Aquilone, robustiores, bellicosi, horridi Europæi: qui ventorum diuersitate, proterui: qui perpetuo & simili, inter se sunt tum formâ, tum moribus similes Scythæ. Vbi mutationes crebræ, ibi mores diuersos comperies, morbos varios, Galli: hominum ventriculi vnâ cum temporibus demutantur. Regionis naturam hominum mores imitantur.

Ergo ex diuersitate aëris diuersa ingenia.

Asserebat CLAVDIVS DEPOIS Parisinus. A. R. S. M. DC. XV.